

Посібник зі стратегії

УЧАСТЬ МІСЦЕВИХ ГРОМАД У РОЗВИТКУ БІОСФЕРНИХ РЕЗЕРВАТІВ

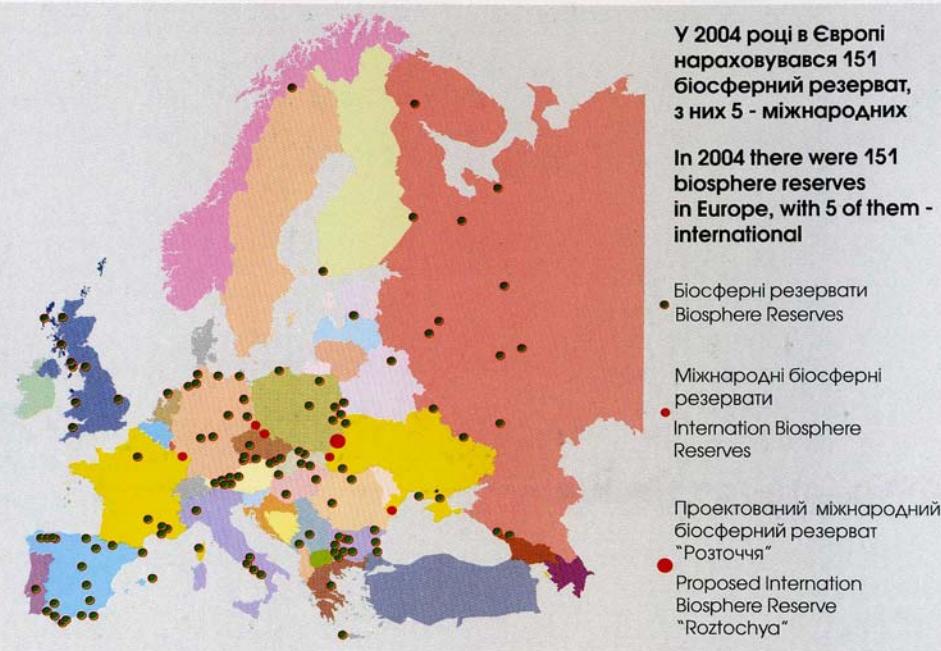

PARTICIPATION OF LOCAL COMMUNITIES IN BIOSPHERE RESERVES DEVELOPMENT

Guidelines for strategy

*Посібник створений за результатами роботи експертів неурядових організацій Молдови, Польщі, Румунії, Словаччини, України.
Одговорення організоване Регіональним агентством стійкого розвитку на семінарі у Львові 25-28 лютого 2005 року за фінансової підтримки Міжнародного фонду "Відродження" і Програми Матра Міністерства закордонних справ Нідерландів.*

The guidelines have been created as the result of NGOs experts work from Moldova, Poland, Romania, Slovakia, Ukraine. The discussion was organised by Regional Agency for Sustainable Development at the seminar in Lviv on February, 25-28, 2005 with financial help of International Renaissance Fundation and and MATRA programme of the Netherlands Ministry of Foreign Affairs.

ISBN 966-7563-14-6

© Регіональне агентство стійкого розвитку
Regional Agency for Sustainable Development

БІОСФЕРНІ РЕЗЕРВАТИ – МОДЕЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

“Це не острови незайманої природи чи десяті зміненою людиною світі. Вони можуть демонструвати приміщення людини і природи, забезпечувати застосування нафроможених віками знань для майбутніх поколінь, можуть пропонувати шляхи вирішення міжсекторальних проблем, створюваних суспільними інституціями. Тобто біосферні резервати – це щось значно більше, ніж просто природоохоронні території.”

(З відозви “Севілья:
Поляг XXI століття”)

Ці слова відозви Севільської конференції як найкраще відображають призначення біосферних резерватів у контексті нової природоохоронної парадигми. Вона полягає в тому, щоб перейти від пасивної охорони природи, яказдіснюється у заповідниках, національних парках та резерватах, до активної регульованої охорони з метою забезпечення сталого розвитку в регіонах, де розташовані біосферні резервати. Саме тому ідея створення глобальної мережі біосферних резерватів набула широкого визнання.

“Rather than forming islands in world increasingly affected by severe human impacts, they can become theatres for reconciling people and nature, they can bring knowledge of the past to the needs of the future, they can demonstrate how to overcome the problems of the sectoral nature of our institutions. In short, biosphere reserves are much more than just protected areas.”

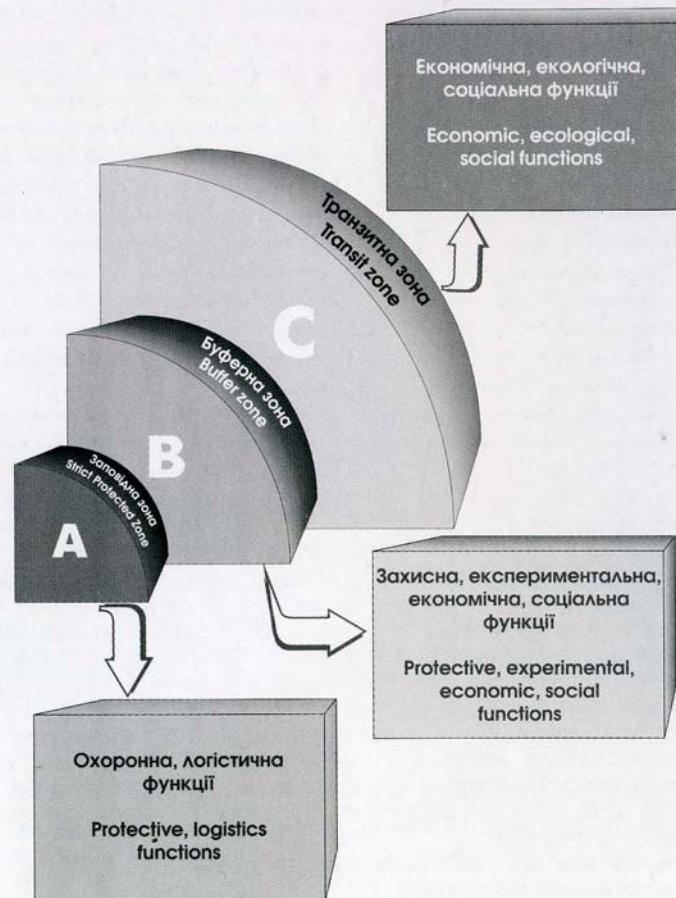
(From “The Vision from Seville for the 21st Century”)

1

These words from “The Vision from Seville” Convention represent the purpose of biosphere reserves in the context of new nature protection paradigm in the best way. It lies in transferring from the passive nature protection that is carried out in biosphere reserves and national parks to active regulated protection aimed at providing sustainable development in the regions where biosphere reserves are situated. That is why the idea of creating biosphere reserves global network has acquired wide recognition.

BIOSPHERE RESERVES AS MODELS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

**ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ
БІОСФЕРНОГО РЕЗЕРВАТУ**

FUNCTIONAL MODEL
OF BIOSPHERE RESERVE TERRITORIAL ORGANISATION

СЕВІЛЬСЬКА СТРАТЕГІЯ - ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ СТОСОВНО МІСЦЕВИХ ГРОМАД

ЦІЛІ

- 1. ВИКОРИСТАННЯ БІОСФЕРНИХ РЕЗЕРВАТІВ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРИРОДНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РІЗНОМАНІТТЯ.**
- 2. ВИКОРИСТАННЯ БІОСФЕРНИХ РЕЗЕРВАТІВ ЯК МОДЕЛЕЙ ТЕРІТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ БАЗИ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ.**
- 3. ВИКОРИСТАННЯ БІОСФЕРНИХ РЕЗЕРВАТІВ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, МОНІТОРИНГУ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ.**
- 4. ВТІLENНЯ У ЖИТТЯ КОНЦЕПЦІЇ БІОСФЕРНИХ РЕЗЕРВАТІВ.**

→ **Завдання 2.1.** Забезпечення підтримки та участі місцевого населення.

→ **Завдання 3.3.** Покращити освіту, підвищити увагу громадськості та її участь.

3

GOALS

- 1. USE BIOSPHERE RESERVES TO CONSERVE NATURAL AND CULTURAL DIVERSITY.**
- 2. UTILIZE BIOSPHERE RESERVES AS MODELS OF LAND MANAGEMENT AND OF APPROACHES TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT.**
- 3. USE BIOSPHERE RESERVES FOR RESEARCH, MONITORING, EDUCATION, AND TRAINING.**
- 4. IMPLEMENT THE BIOSPHERE RESERVE CONCEPT.**

→ **Objective 2.1.** Secure the support and involvement of local people.

→ **Objective 3.3.** Improve education, public awareness and involvement.

**SEVILLE STRATEGY - GOALS AND TASKS
IN REFERENCE TO LOCAL COMMUNITIES**

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДТРИМКИ ТА УЧАСТІ МІСЦЕВОГО НАСЕЛЕННЯ (ЗАВДАННЯ 2.1)

На міжнародному рівні

1. Підготувати вказівки щодо розв'язання ключових проблем управління біосферними резерватами, враховуючи проблеми залагодження конфліктів, місцевих переваг та участі партнерів у прийнятті управлінських рішень.

На національному рівні

2. Внести біосферні резервати у плани впровадження концепції сталого розвитку відповідно до Порядку денного на ХХІ століття та Конвенції про біологічне різноманіття.
3. Створювати, зміцнювати і розширювати біосферні резервати, щоб включити до них території, де зберігаються традиційні способи життя і форми користування біорізноманіттям (у тому числі святі місця) та/або території, де відносини між людьми та довкіллям перебувають у надзвичайно критичному стані (наприклад, території на периферії міст, сільські території, що деградують, прибережні зони, прісноводні водойми і болота).
4. Визначити та підтримувати діяльність, скеровану на збереження, шляхом передачі відповідних технологій, включаючи традиційні знання, які могли б сприяти сталому розвитку у буферних і транзитних зонах.

На рівні окремих резерватів

5. Виявити інтереси різних партнерів і залисти їх до процесу планування та прийняття рішень щодо управління й використання територій біосферного резервату.
6. Визначити фактори, які спричиняють деградацію довкілля та нетривале використання біологічних ресурсів, і вжити заходів щодо їх усунення.
7. Провести оцінку природної продукції та послуг у межах резервату і на основі цієї оцінки сприяти розвитку екологічно чистих та економічно доцільних методів їх використання з метою принесення користі місцевому населенню.
8. Створювати стимули для збереження і сталого використання природних ресурсів, альтернативних джерел життєзабезпечення для місцевого населення у випадках, коли господарська діяльність обмежена чи заборонена у межах біосферних резерватів.
9. Забезпечити справедливий розподіл між партнерами прибутків від експлуатації природних ресурсів, рівне для всіх право доступу до ресурсів, реалізацію природних продуктів або місцевих виробів, використання місцевих технічних засобів і трудових ресурсів, а також забезпечити підтримку видів діяльності, які сприяють сталому розвитку (наприклад, лісове господарство, лісівництво і т. д.).

**RECOMMENDATIONS FOR SECURE THE SUPPORT AND INVOLVEMENT
OF LOCAL PEOPLE (OBJECTIVE 2.1)**

Recommended at the international level

- 1.** Prepare guidelines for key aspects of biosphere reserve management, including the resolution of conflicts, provision of local benefits, and involvement of stakeholders in decision-making and in responsibility for management.

Recommended at the national level

- 2.** Incorporate biosphere reserves into plans for implementing the sustainable-use goals of Agenda 21 and the Convention on Biological Diversity.
- 3.** Establish, strengthen or extend biosphere reserves to include areas where traditional lifestyles and indigenous uses of biodiversity are practiced (including sacred sites), and/or where there are critical interactions between people and their environment (e.g. peri-urban areas, degraded rural areas, coastal areas, freshwater environments and wetlands).
- 4.** Identify and promote the establishment of activities compatible with the goals of conservation, through the transfer of appropriate technologies which include traditional knowledge, and which promote sustainable development in the buffer and transition zones.

5

Recommended at the individual reserve level

- 5.** Survey the interests of the various stakeholders and fully involve them in planning and decision-making regarding the management and use of the reserve.
- 6.** Identify and address factors that lead to environmental degradation and unsustainable use of biological resources.
- 7.** Evaluate the natural products and services of the reserve, and use these evaluations to promote environmentally sound and economically sustainable income opportunities for local people.
- 8.** Develop incentives for the conservation and sustainable use of natural resources, and develop alternative means of livelihood for local populations, when existing activities are limited or prohibited within the biosphere reserve.
- 9.** Ensure that the benefits derived from the use of natural resources are equitably shared with the stakeholders, by such means as sharing the entrance fees, sale of natural products or handicrafts, use of local construction techniques and labour, and development of sustainable activities (e.g. agriculture, forestry, etc.).

**РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо ПОКРАЩЕННЯ ОСВІТИ, ПІДВИЩЕННЯ УВАГИ
ГРОМАДСЬКОСТІ (ЗАВДАННЯ 3.3)**

На міжнародному рівні

1. Сприяти обміну досвідом та інформацією між біосферними резерватами шляхом розширення участі волонтерів та місцевих громад у діяльності біосферних резерватів.
2. Сприяти створенню систем комунікацій з метою поширення інформації про біосферні резервати та їх досвід.

На національному рівні

3. Включити інформацію про збереження і стале використання природних ресурсів у межах біосферних резерватів до шкільних програм, підручників, а також до програм засобів масової інформації.
4. Підтримувати участь біосферних резерватів у міжнародних мережах з метою широкого обміну в галузі освіти і привернення уваги громадськості.

В окремому резерваті

5. Заохочувати місцеві організації, школярів та інших партнерів до участі в освітніх програмах, а також до науково-дослідницької діяльності й моніторингу у біосферному резерваті.
6. Створювати для відвідувачів інформаційні матеріали про біосферні резервати, про їх значення для збереження і стале використання біорізноманіття, враховуючи соціальні та культурні аспекти і можливості організації освіти й дозвілля.
7. Сприяти створенню екологічно-освітніх центрів у межах біосферних резерватів, а також забезпечувати їх необхідним обладнанням з метою освіти школярів та інших груп населення.

Recommended at the international level

1. Facilitate the exchange of experience and information between biosphere reserves, with a view to strengthening the involvement of volunteers and local people in biosphere reserve activities.
2. Promote the development of communication systems for diffusing information on biosphere reserves and on experiences at the field level.

Recommended at the national level

3. Include information on conservation and sustainable use, as practiced in biosphere reserves, in school programmes and teaching manuals, and in media efforts.
4. Encourage participation of biosphere reserves in international networks and programmes, to promote cross-cutting linkages in education and public awareness.

Recommended at the individual reserve level

5. Encourage involvement of local communities, school children and other stakeholders in education and training programmes and in research and monitoring activities within biosphere reserves.
6. Produce visitors' information about the reserve, its importance for conservation and the sustainable use of biodiversity, its sociocultural aspects, and its recreational and educational programmes and resources.
7. Promote the development of ecology field educational centres, within individual reserves, as facilities for contributing to the education of school children and other groups.

**ІНДИКАТОРИ ВПРОВАДЖЕННЯ СЕВІЛЬСЬКОЇ СТРАТЕГІЇ
НА РІВНІ ОКРЕМОГО РЕЗЕРВАТУ**

Завдання 2.1		Objective 2.1
Проведений огляд інтересів різних партнерів і зацікавлених організацій	2.1.5	Survey made of stakeholders' interests
Визначені фактори, які призводять до деградації довкілля та виснаження природних ресурсів	2.1.6	Factors leading to environmental degradation and unsustainable use are identified
Зроблена оцінка природної продукції та послуг біосферного резервату	2.1.7	Survey made of the natural products and services of the biosphere reserve
Визначені стимули для збереження і сталого використання природних ресурсів місцевими жителями	2.1.8	Incentives identified for sustainable use by local populations
Підготовлений план справедливого розподілу доходів між партнерами	2.1.9	Plan prepared for equitable sharing of benefits
Завдання 3.3		Objective 3.3
Місцеві жителі та зацікавлені організації беруть участь у програмах освіти, підготовки спеціалістів, наукових досліджень і моніторингу	3.3.5	Local stakeholders are included in education, training, research and monitoring programmes
Підготовлена інформація для відвідувачів резервату	3.3.6	Information for visitors to the biosphere reserve developed
Створені еколого-просвітницькі центри	3.3.7	Ecology field centre developed at the biosphere reserve

**IMPLEMENTATION INDICATORS
OF INDIVIDUAL RESERVE LEVEL**

МІЖНАРОДНИЙ БІОСФЕРНИЙ РЕЗЕРВАТ "РОЗТОЧЧЯ"

"ROZTOCHYA" INTERNATIONAL BIOSPHERE RESERVE

Завдяки унікальним природним та культурно-історичним особливостям Розточчя є важливим елементом європейської екологічної мережі.

Біосферний резерват формується на базі вже існуючих природоохоронних об'єктів, які у польському Розточчі становлять 60% території, а в українському - тільки 20%.

Тому стратегією передбачено поетапно розширити природо-заповідний фонд української частини біосферного резервату.

УКРАЇНА

- 1 - Яворівський національний природний парк
- 2 - Природний заповідник "Розточчя"
- 3 - Заказник "Завадівський"
- 4 - Заказник "Грядा"
- 5 - Регіональний ландшафтний парк "Знесіння"

ПОЛЬЩА

- 6 - Південно-Розточанський ландшафтний парк
- 7 - Ландшафтний парк Пущі Сольської
- 8 - Краснобродський ландшафтний парк
- 9 - Розточанський національний парк
- 10 - Щебжешинський ландшафтний парк
- 11 - Ландшафтний парк "Янівські ліси"

ПРИРОДООХОРОННІ ТЕРІТОРІЇ РОЗТОЧЧЯ NATURE PROTECTION TERRITORIES OF ROZTOCHYA

UKRAINE

- 1 - National Nature Park "Yavorivs'ky"
- 2 - "Roztochya" Nature Reserve
- 3 - "Zavadiv's'kyj" Reserve
- 4 - "Hryada" Reserve
- 5 - "Znesihnya" Regional Landscape Nature Park

POLAND

- 6 - Landscape Park of Southern Roztocze
- 7 - Solska Primeval Forest Landscape Park
- 8 - Krasnobrodzki Landscape Park
- 9 - National Park of Roztocze
- 10 - Szczebreszynski Landscape Park
- 11 - Janowski Forest Landscape Park

Owing to its unique natural, cultural and historical peculiarities Roztochya is an important element of the European ecological network.

The Biosphere Reserve is being formed on the basis of existing nature protection objects which occupy 60% of the territory in Polish Roztochya and only 20% in Ukrainian Roztochya. That is why the strategy provides for the widening of the Ukrainian part of nature protection fund of the Biosphere Reserve step by step.

СТРАТЕГІЯ ТЕРІТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЧАСТИНИ БІОСФЕРНОГО РЕЗЕРВАТУ “РОЗТОЧЧЯ” НА 2004–2015 РОКИ

**STRATEGY FOR TERRITORIAL ORGANISATION
OF THE UKRAINIAN PART OF "ROZTOCHYA" BIOSPHERE RESERVE
FOR 2004–2015**

МЕМОРАНДУМ

про співпрацю між Львівською обласною державною адміністрацією (Україна)
та Воєводою Люблінським і Воєводою Підкарпатським (Республіка Польща) у
створенні Міжнародного резервату біосфери "Розточчя"
(витяг)

Беручи до уваги необхідність охорони природних та культурних цінностей, з
метою забезпечення умов для соціально-економічного розвитку в гармонії з
природним середовищем, реалізації на території Розточчя положень програми
ЮНЕСКО "Людина і біосфера":

- сторони будуть вживати заходів для створення Міжнародного резервату
біосфери "Розточчя" як основи співпраці в галузі охорони природного й
культурного середовища, наукових досліджень, а також сталого розвитку
прикордонних територій України і Республіки Польща;
- сторони будуть активно співпрацювати й обмінюватися інформацією,
пов'язаною з роботою зі створення резервату;
- Меморандум набирає чинності з моменту його підписання.

Складено у Львові 8 жовтня 2004 року.

Підписи:

від Львівської області

Голова Львівської обласної
державної адміністрації

Олександр СЕНДЕГА

від Люблінського воєводства

Воєвода Люблінський

Анжей КУРОВСКІ

від Підкарпатського воєводства

Воєвода Підкарпатський

Ян КУРП

12

MEMORANDUM

about the co-operation between Lviv Regional State Administration (Ukraine)
and Lubuskie Voivode and Podcarpacki Voivode (Polish Republic) in the
creation of "Roztochya" International Biosphere Reserve
(extract)

With regards to the neccessity of natural and cultural values protection, with the
aim of providing conditions for social and economic development in harmony with
natural environment, for the implementation of "Man And Biosphere" UNESCO
Program principles at the territory of Roztochya:

- the parties shall take measures to create "Roztochya" International Biosphere
Reserve as a basis for the co-operation in natural and cultural environment
protection, scientific research as well as sustainable development of the frontier
areas of Ukraine and Polish Republic;
- the parties shall actively co-operate and exchange information connected
with the creation of the reserve;
- the functioning of the Memorandum shall start at the moments of signing.

Composed in L'viv in October, 8, 2004.

Signatures:

from L'viv region

The chairman of L'viv
State Administration

Oleksandr SENDEHA

from Lubuskie Province

Lubuskie Voivode

Andrzej KUROWSKIE

from Podkarpackie Province

Podcarpacki Voivode

Jan KURP

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ МІСЦЕВИХ ГРОМАД БІОСФЕРНОГО РЕЗЕРВУ “РОЗТОЧЧЯ”

У 2005 році на території української частини проєктованого біосферного резервату кількість місцевого населення становить 21600 жителів, об'єднаних у 56 громад. У 2010 році за рахунок розширення території біосферного резервату населення становитиме 50200 жителів, об'єднаних у 89 місцевих громад, а у 2015 році налічуватиметься більше 120000 жителів і 123 місцеві громади.

Провівши оцінку зовнішнього і внутрішнього середовища розвитку місцевих громад, експерти неурядових екологічних організацій визначили такі стратегічні напрямки:

- 1) посилення впливу неурядових організацій на місцеві громади;
- 2) посилення рівня екологічної обізнаності місцевих жителів;
- 3) екологізація економіки;
- 4) забезпечення участі місцевих громад в управлінні біосферним резерватом.

13

STRATEGICAL TRENDS OF “ROZTOCHYA” BIOSPHERE RESERVE LOCAL COMMUNITIES DEVELOPMENT

In 2005 the local population of the ukrainian part of the projected biosphere reserve is 21600 united into 56 communities. Owing to the widening of the Biosphere Reserve territory the population will be 50200 people united into 89 local communities in 2010 and more than 120000 people and 123 local communities in 2015.

Having made **the evaluation of the external and internal environment of local communities development** the NGOs' experts determined such strategical trends:

- 1) increasing of NGOs influence on local communities;
- 2) increasing of local population ecological awareness;
- 3) ecologisation of economy;
- 4) security of local communities involving in the Biosphere Reserve management.

ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШньОГО І ЗОВНІШньОГО СЕРЕДОВИЩА МІСЦЕВИХ ГРОМАД БІОСФЕРНОГО РЕЗЕРВАТУ

СИЛЬНІ СТОРОНИ

- Збереженість природних ресурсів.
- Збереженість культурних та господарських традицій.
- Чисте довкілля.
- Прив'язаність жителів до землі, досвід господарювання попередніх поколінь.
- Екологічно чиста продукція.
- Краще відчуття спільноти через протиставлення іншим громадам, що не входять до БР.
- Сприяння промоції місцевих громад.
- Сприяння розвитку туризму.
- Можливість прийняття рішень.
- Наявність культурних осередків.
- Прикордонне розміщення.
- Інвестиційна привабливість території.
- Увага світової спільноти.
- Вища якість життя.

14

STRENGTHS

- Protected natural resources.
- Protected cultural and economic traditions.
- Clean environment.
- Connection of people with land, the experience of economy of previous generations.
- Ecologically clean products.
- Better feeling of community contrasting with non-BR communities.
- Promoting local communities.
- Promoting tourism development.
- The possibility of making decisions.
- Availability of cultural centers.
- Frontier position.
- Investment attractiveness of the territory.
- Attention of the world community.
- Higher quality of life.

МОЖЛИВОСТІ

- Збереження природної та культурної спадщини.
- Оптимізація правового забезпечення.
- Можливість законодавчої ініціативи.
- Децентралізація влади.
- Розвиток традиційних промислів, збільшення прибутків.
- Ведення екологічного збалансованого бізнесу.
- Транскордонна співпраця, розвиток міжнародного туризму.
- Зелені туристичні переходи.
- Використання альтернативних та відновливих джерел енергії.
- Впровадження локального екологічного бренду (марка продукції).
- Участь у міжнародних програмах.
- Інтеграція в Європейську спільноту через включення до мережі NATURA 2000.
- Обмін досвідом з міжнародними БР.

OPPORTUNITIES

- Preserving natural and cultural heritage.
- Optimisation of legislation provision.
- Opportunities for legislative initiative.
- Decentralisation of authorities.
- Development of traditional crafts, increased profits.
- Conducting ecologically balanced business.
- Cross-bordering co-operation, development of international tourism.
- Green touristic crossings.
- Using alternative and renewable sources of energy.
- Introducing local ecological brand (trade mark).
- Participation in international programs.
- European integration through joining the NATURA 2000 network.
- Experience exchange with international BRs.

СЛАБКІ СТОРОНИ

- Відсутність природно-ресурсного кадастру.
- Традиції зберігаються через бідність населення.
- Населення необізнане з цінністю природних та культурних об'єктів.
- Брак місцевих громадських лідерів.
- Брак місцевих НУО.
- Невпевненість місцевого населення у можливості реалізації своїх планів.
- Брак можливостей лобіювання законодавчої ініціативи та просування місцевих рішень.
- Недостатній рівень екологічної освіти.
- Брак туристичної інфраструктури, туристичної інформації.
- Відсутність місцевих медіа.
- Недостатність інновацій.
- Відсутність спеціальних фондів, спрямованих на підтримку БР.

WEAKNESS

- No nature-resources cadastre.
- Traditions are kept because of low-income population.
- Population unaware of the value of natural and cultural objects.
- No local community leaders.
- No local NGOs.
- Lack of confidence among local population as to the feasibility of their plans.
- No possibilities of legislative initiative promotion and local decisions promotion.
- Insufficient level of ecological education.
- Lack of touristic infrastructure, touristic information.
- No local mass media.
- Insufficient innovations.
- No local funds supporting BR.

ЗАГРОЗИ

- Відчуження власності на природні ресурси.
- Екологічні обмеження в економічній діяльності.
- Втручання в уклад місцевої громади відвідувачами БР (поширення поганіх звичок тощо).
- Негативне сприйняття громадою БР як об'єкта ПЗФ.
- Зростання економічного тиску на громаду (монофункціональне господарювання).
- Економічний занепад (у випадку нездоволення первинних матеріальних потреб місцевого населення питання збереження природної та культурної спадщини відходять на другий план).
- Тиск глобалізації (проникнення транснаціональних корпорацій).

THREATS

- Dispossession of nature resources.
- Ecological restrictions in economic activity.
- BR visitors intervention into activities of local communities (spread of bad habits, etc.).
- Negative perceiving of BR by communities as an NPF object.
- Increasing economic pressure on communities (monofunctional economy).
- Economic decline (when primary material needs of local communities are not satisfied the issues of nature and culture protection become less important).
- Globalisation pressure (penetration of international corporations).

15

SPECIFIC FEATURES OF INTERNAL AND EXTERNAL ENVIRONMENT
OF BIOSPHERE RESERVE LOCAL COMMUNITIES

ПОСИЛЕННЯ ВПЛИВУ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА МІСЦЕВІ ГРОМАДИ

МІСІЯ

- Підвищення громадської обізнаності.
- Розвиток потужностей місцевих громад.
- Розширення повноважень громад.

ФУНКЦІЇ

- Інформаційна.
- Координаційна.
- Освітньо-виховна.
- Консультаційна.
- Інноваційна.
- Моніторингова.
- Контролююча.
- Лобіююча.

ДІЯЛЬНІСТЬ

- Сприяння у розробці стратегій та планів.
- Консультаційна допомога у розвитку підприємництва.
- Розробка стратегій сталого розвитку окремих галузей.
- Промоція місцевої громади.
- Обслуговування інформаційних центрів.
- Сприяння налагодженню міжсекторальної співпраці.
- Підтримка місцевих НУО.
- Залучення представників місцевої влади.
- Екологічна освіта.
- Написання проектних пропозицій, фандрайзинг.
- Кампанії у мас-медіа.

16

КРИТЕРІЙ УСПІШНОСТІ

Узгодженість бачення НУО з баченням громади
Coordination of NGOs' vision with communities' vision

SUCCESS CRITERION

MISSION

- Increasing community awareness.
- Development of local communities capacities.
- Increasing communities' civil liberties.

FUNCTIONS

- Informational.
- Coordinative.
- Educational.
- Consulting.
- Innovating.
- Monitoring.
- Controlling.
- Promoting.

ACTIVITIES

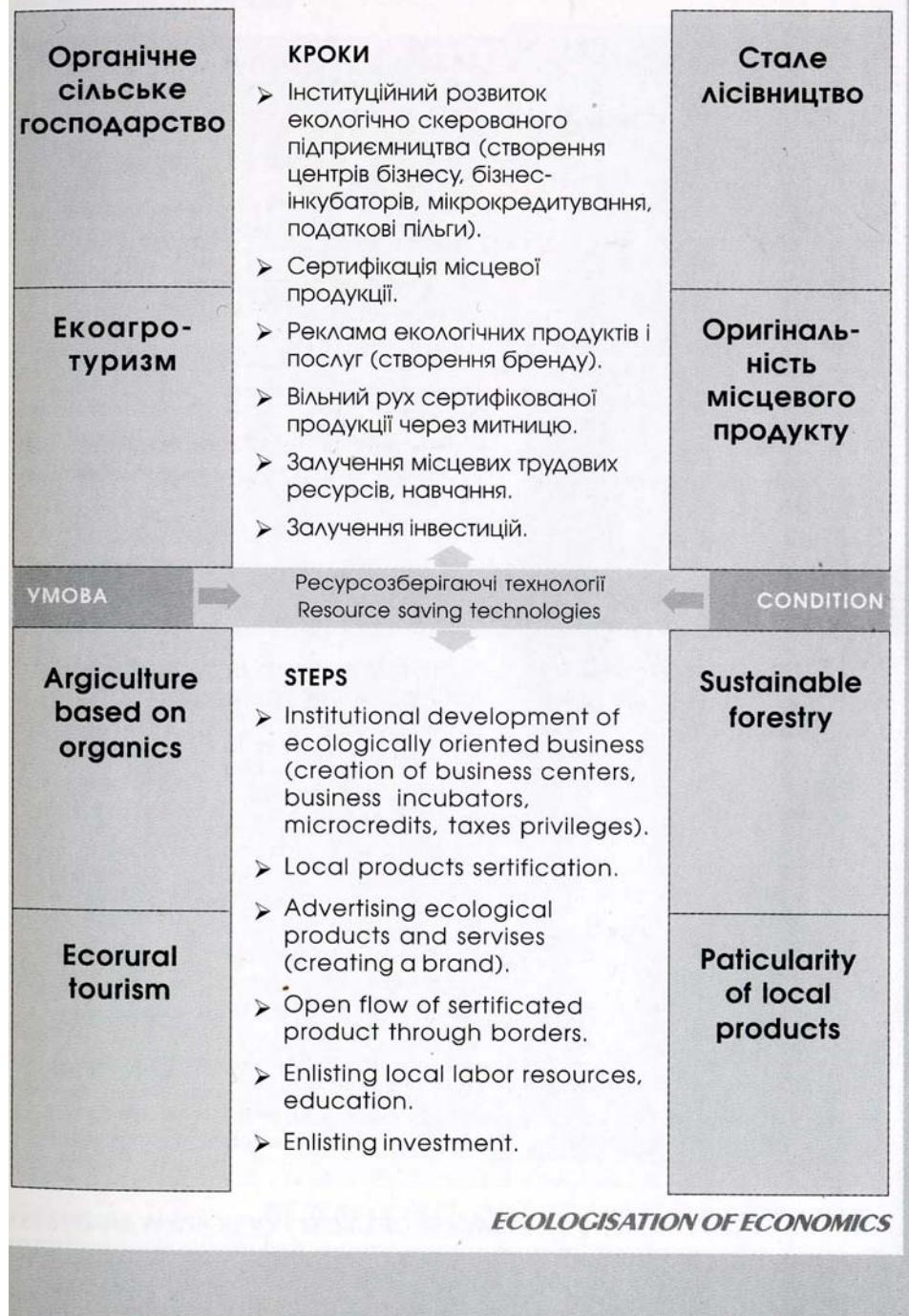
- Promoting the elaboration of strategies and plans.
- Consulting assistance in business development.
- Elaborating the sustainable development strategies for different economy branches.
- Local communities promotion.
- Information centres maintenance.
- Promoting the organisation of intersectoral co-operation.
- Support for local NGOs.
- Enlisting local authorities.
- Ecological education.
- Writing project proposals, fundraising.
- Campaigns in mass media.

INCREASE OF NGOs INFLUENCE ON LOCAL COMMUNITIES

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ОБІЗНАНОСТІ МІСЦЕВИХ ЖИТЕЛІВ

<p>ЗАХОДИ, СКЕРОВАНІ НА РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ ГРОМАДИ</p> <p style="font-size: small; margin-left: 10px;"> И ➤ Фандрайзинг, написання проектних пропозицій, реалізації проектів. Н ➤ Розвиток екологічно зорієнтованого підприємництва. И ➤ Інформаційно-комунікативна грамотність. Р ➤ Основи екології та стійкого розвитку. Е ➤ Стійке ведення домогосподарств. Н ➤ Екоагротуризм. И ➤ Правова грамотність. </p>	<p>ЗАХОДИ, СКЕРОВАНІ НА РОЗВИТОК ГРОМАДСЬКОЇ СВІДОМОСТІ</p> <p style="font-size: small; margin-left: 10px;"> ➤ Організація різноманітних свят, конкурсів, фестивалів. ➤ Проведення виставок місцевих промислів. ➤ Організація літніх екологічних таборів. ➤ Участь у міжнародних акціях (День Землі, Міжнародний день довкіля тощо). ➤ Залучення церкви до екологічного виховання. ➤ Залучення скаутських організацій. ➤ Зустрічі місцевого населення з екологічними НУО. ➤ Освітні тури, екскурсії для школярів. ➤ Формування відчуття дому для переселенців. ➤ Створення показових господарств. </p>
УМОВА УСПІШНОСТІ	Наявність екоосвітнього центру
<i>Availability of eco-educational center</i>	<i>SUCCESS CONDITION</i>
<p>ACTIVITIES DIRECTED AT COMMUNITY CAPACITY BUILDING</p> <p style="font-size: small; margin-left: 10px;"> И ➤ Fundraising, writing project proposals, projects implementation. Н ➤ Development of ecologically oriented business. И ➤ Informational-communicational competency. Р ➤ Fundamentals of ecology and sustainable development. Е ➤ Sustainable housekeeping. Н ➤ Eco-rural tourism. И ➤ Knowledge of legislation. </p>	<p>ACTIVITIES DIRECTED AT THE DEVELOPMENT OF COMMUNITY AWARENESS CONSCIOUSNESS</p> <p style="font-size: small; margin-left: 10px;"> ➤ Organisation of different holidays, competitions, festivals. ➤ Holding exhibitions of local crafts. ➤ Organisation of ecological summer camps. ➤ Participation in international celebrations (The Earth Day, International Environment Day, etc.). ➤ Involving church to ecological education. ➤ Involving scouts organisations. ➤ Meetings of local population and ecological NGOs. ➤ Educational tours, excursions for school children. ➤ Creating home experience for newcomers. ➤ Creating model businesses and households. </p>
INCREASE OF LOCAL POPULATION AWARENESS	

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ

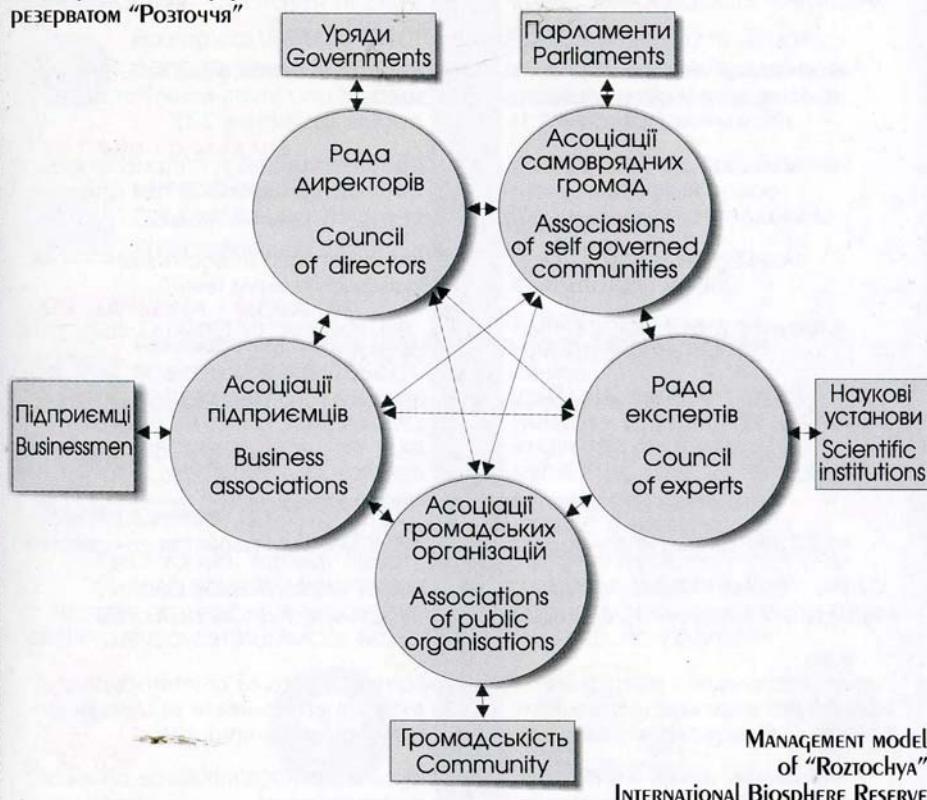

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ МІСЦЕВИХ ГРОМАД В УПРАВЛІННІ БІОСФЕРНИМ РЕЗЕРВАТОМ

Сприяти застосуванню в управлінні кожного біосферного резервату підходу, який, по суті, базується на угоді між місцевою громадою та суспільством в цілому. Управління повинно бути більш відкритим і скильним до адаптації. Такий підхід дозволить біосферним резерватам та місцевим громадам краще реагувати на зовнішні впливи політичного, економічного і соціального характеру.

З відоцви "Севілья: Погляд ХХІ століття"

Модель управління
Міжнародним біосферним
резерватом "Розточчя"

Promote the management of each biosphere reserve essentially as a "pact" between the local community and society as a whole. Management should be open, evolving and adaptive. Such an approach will help ensure that biosphere reserves - and their local communities - are better placed to respond to external political, economic and social pressures.

From "The Vision from Seville for the 21st Century"

**ENSURING THE INVOLVEMENT OF LOCAL COMMUNITIES
IN BIOSPHERE RESERVE MANAGEMENT**

ЗМІСТ	CONTENT
БІОСФЕРНІ РЕЗЕРВАТИ – МОДЕЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	1 BIOSPHERE RESERVES AS MODELS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT
Функціональна модель територіальної структури біосферного резервату	2 Functional model of biosphere reserve territorial organisatoin
СЕВІЛЬСЬКА СТРАТЕГІЯ – ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ СТОСОВНО МІСЦЕВИХ ГРОМАД	3 SEVILLE STRATEGY – GOALS AND TASKS IN REFERENCE TO LOCAL COMMUNITIES
Рекомендації для забезпечення підтримки та участі місцевого населення (завдання 2.1)	4-5 Recommendations for secure the support and involvement of local people (objective 2.1)
Рекомендації для покращення освіти, підвищення уваги громадськості (завдання 3.3)	6-7 Recomendations for improvement of education, increasing the attention of society (objective 3.3)
Індикатори впровадження Севільської стратегії	8 Implementatio indicators of individual reserve level
МІЖНАРОДНИЙ БІОСФЕРНИЙ РЕЗЕРВАТ "РОЗТОЧЧЯ"	9 "ROZTOCHYA" INTERNATIO BIOSPHERE RESERVE
20 СТРАТЕГІЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЧАСТИНИ БІОСФЕРНОГО РЕЗЕРВАТУ "РОЗТОЧЧЯ" НА 2004-2015 РОКИ (карта)	10 STRATEGY FORTERRITOROAL ORGANISATION OF THE UKRAINIAN PART OF "ROZTOCHYA" BIOSPHERE RESERVE FOR 2004-2015 (map)
МЕМОРАНДУМ про співпрацю	12 MEMORANDUM about the co-operation
СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ МІСЦЕВИХ ГРОМАД БІОСФЕРНОГО РЕЗЕРВАТУ "РОЗТОЧЧЯ"	13 STRATEGICAL TRENDS OF "ROZTOCHYA" BIOSPHERE RESERVE LOCAL COMMUNITIES DEVELOPMENT
Особливості внутрішнього і зовнішнього середовища місцевих громад біосферного резервату	14-15 Specific Features of internal and external environment of biosphere reserve local communities
Посилення впливу неурядових організацій на місцеві громади	16 Increases of NGOs influence on local communities
Підвищення рівня обізнаності місцевих жителів	17 Increase of local population awareness
Екологізація економіки	18 Ecologisation of economics
Забезпечення участі місцевих громад в управлінні біосферним резерватом	19 Ensuring the involvement of local communities in biosphere reserve management

**УЧАСНИКИ ОБГОВОРЕННЯ
THE PARTICIPANTS OF THE DISCUSSION**

МОЛДОВА • MOLDOVA

NGO "SalvaEco" 13, Serghei Lazo str., Chisinau,
rodica@salvaeeco.org Negura Rodica

ПОЛЬЩА • POLAND

Association Pegaz Jeleniogryska str, 21, 58-533 Kostrzycza,
janinaarw@interia.pl Janina Jaszczer, Sylwia Majka

Ecological UNESCO Club, 21-050 Piaski al.500-lecia str., Lublin,
panbazy@wp.pl Przemyslaw Kusmierczyk, Marek Nasiadka
Elzbieta Kusmierczyk, Magda Kamola

РУМУНІЯ • ROMANIA

UNESCO ProNatura
Calea Plevnei nr.61, Bucharest emil@pronatura.ro
Emilian Burduse, Peter Lengyel, Gelu Barbu

СЛОВАЧЧИНА • SLOVAKIA

Assosiation of nature protection in North-Eastern Slovakia
Pcola, Levocska 1, 064 01 Stara Lubovna
pcola@sinet.sk Eulalia Stefanova, Pavel Petras

УКРАЇНА • UKRAINE

Regional agency for Sustainable Development
41-24 Doroshenka str., Lviv, 79000, rasd@franko.lviv.ua

Iryna Vanda, Yaroslav Bulych, Volodymyr Shushnyak, Halyna Savka,
Svitlana Volos, Maxym Volos, Lesya Starunchak, Stepan Stojko,
Olha Kudryk, Myroslav Ivanyk, Stepan Vasylechko, Vyacheslav Vanda.

The District
Council of Javoriv

Nature Reserve
"Roztochya"

National Nature Park
of Yavoriv

The District
Council of Zhovkva

Фінансова підтримка • Financial support

Видавництво
Publishing house

Меркатор, 2005

Друк ТзОВ "Простір М"
Press "Prostir M" Ltd.

Навчаємо, консультуємо,
проектуємо.
Виховуємо молодих лідерів.
Помилюємо екологічну
інформацію.
Пропагуємо ідеї екологічного
комфорту, зеленого туризму.
Організовуємо екологічні
семінари, конференції.

Україна, 79000, м. Львів,
вул. Дорошенка, 41
тел.: (0322) 96-43-38
E-mail: rasd@franko.lviv.ua
<http://www.franko.lviv.ua/rasd>

Doroshenko Str.41,
Lviv, 79000, Ukraine
Ph.: +380 322 96-43-38
E-mail: rasd@franko.lviv.ua
<http://www.franko.lviv.ua/rasd>

*We teach, consult, make projects.
Educate new leaders.
Broaden ecological information.
Propagand the ideas of
ecological comfort, green tourism.
Organize ecological seminars,
conferences.*

ISBN 966-7563-14-6